

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	11.09.2026, Narva
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Alina Paadik
Ametiasutuse nimi:	Viru Ringkonnaprokuratuur, II osakond
Kriminaalasja number:	26233001171
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 157 ³ lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	X.X. (xxxxxxxxxxxx)
Kuriteo toimepanemise aeg	28.03.2026 - 02.09.2026

Viru Ringkonnaprokuratuuris on menetluses käesolev kriminaalasi, milles on esitatud kahtlustus X.X. KarS § 157³ lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises. Kahtlustuse kohaselt otsis X.X. ajavahemikul 28.03.2026 kuni 02.09.2026 korduvalt ja järjepidevalt kontakti X.X., ilmus tema elukohta aadressile Narva linn, helistas ja saatis X.X. sõnumeid ning sekkus X.X. tahte vastaselt tema eraellu, milline tegevus häiris oluliselt kannatanu turvatunnet.

Käesolevas kriminaalasjas kinnitavad X.X. süüd kannatanu X.X. ütlused, kes kirjeldab X.X. käitumist, seejuures on kannatanu avaldanud, et hirmu X.X. käitumise tõttu ei tunne. Samuti on X.X. süüd kinnitavaks tõendiks tunnistaja X.X.X. ütlused, kes kirjeldab X.X. käitumist. Muuhulgas on kriminaalasja raames üle kuulatud kahtlustatavana X.X. ning ülekuulamisel X.X. tunnistab kuriteo toimepanemist, seejuures lubades, et enam X.X. kontakti ei otsi. Seega on kohtueelses menetluses tõendamist leidnud, et X.X. on talle süüks pandavad episoodid toime pannud.

Arvestades KrMS § 202 sätteid, saab kriminaalmenetluse lõpetada, kui tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur, ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju, tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud kohustuse need tasuda ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada asjaoluga, et lõpetamine pole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas lähtuvalt avalikust menetlushuvist või eripreventiivsetest vajadustest. Avalik menetlushuvi puudub üldjuhul kuritegude puhul, kus isiku süü ei ole suur.

Menetluse käigus on leidnud tuvastamist, et X.X. süü ei ole suur. Arvestades X.X. suhtes toimepandud tegude kestust, viisi ja olemust, ei saa pidada X.X. eraellu viimase tahtevastast sekkumist niivõrd intensiivseks, et see kaaluks üle kriminaalmenetluse kohtuvälise lahendamise võimalikkuse. Kriminaalasja materjalidest nähtub, et kahtlustuses kirjeldatud sündmuste põhjuseks oli suutmatus tulla toime uue olukorraga. Kahtlustatav mõistab oma tegude tähendust ning lubab kannatanut enam mitte tülitada. Kriminaalmenetluse tuvastatud asjaolud ei ole antud juhul ületamatuks takistuseks kriminaalmenetluse lõpetamisel.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Kui inimene eksib kehtiva õiguskorra vastu nii rängalt, et tema suhtes tuleb alustada kriminaalmenetlust, järgneb üldjuhul kuriteosündmuse koosseisulise ja tõendatud teo toimepanemisele riigipoolne reageering ehk kriminaalkaristus. Samas on seadusandja jätnud võimaluse kohaldada õigusrikkuja osas teatud juhtudel ka oportuuniteediprintsiibi põhimõtte ja tema suhtes kriminaalmenetlus lõpetada. Seda eeldusel, et isiku huvid ja avalik huvi on omavahel tasakaalus ning kriminaalrepressiooni kohaldamine pole ilmselgelt vajalik. Antud printsiip on viidud seadusesse sisse paljuski eesmärgiga hoida kokku alati piiratud menetluslikku ressursi, mille tingimustes ei suuda riik võrdset tähelepanu pöörata kõigile

toimepandavatele õigusrikkumistele. Seetõttu tuleks menetlusökonoomika põhimõttest tulenevalt menetluslikke ressursse kasutada võimalikult ratsionaalselt ja tagada seeläbi õigushüvede võimalik ulatuslik kaitse.

Avalikust menetlushuvist on võimalik rääkida, kui eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt on menetluse jätkamine vajalik. Selline vajadus on üldjuhul olemas, kui isikut on kahe aasta jooksul enne uue kuriteo toimepanemist sarnase süüteo eest karistatud või on tema suhtes menetlus otstarbekuse kaalutlusel lõpetatud või isik on oma muu käitumisega tõestanud, et tema edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks, mida muul moel ei ole võimalik korraldada, on vajalik rakendada mõjutusvahendeid või karistusi. Avalik menetlushuvi on olemas ka siis, kui üldpreventiivsetest vajadustest lähtuvalt on isiku karistamine vajalik. Selline vajadus on üldjuhul olemas siis, kui kuritegu on toime pandud elusfääris, mille vastu peab avalikkusel olema eriline usaldus või isiku karistamine on vajalik õiguskorra kaitsmise huvides või kuriteo tõttu kannatanul puuduvad peale kriminaalmenetluse efektiivsed õiguskaitsevahendid.

Võrreldes käesoleva kriminaalasja tehilolusid avaliku menetlushuvi tingivate asjaoludega, ei esine prokuröri hinnangul kriminaalasja materjalidest nähtuvalt X.X. osas KrMS § 202 kohaldamist välistavat eri- või üldpreventiivset vajadust, mistõttu nimetatud kaalutlustel pole kriminaalmenetlusega jätkamine / karistuse kohaldamine ilmtingimata vajalik.

Antud kuriteo eest näeb KarS § 157³ lg 1 ette karitusena kas rahalise karistuse või (maksimaalselt) kuni üheaastase vangistuse. Kohtueelse uurimise käigus ei ole tuvastatud karistust raskendavaid asjaolusid KarS § 58 mõttes. X.X. ei ole varem kriminaalkorras karistatud. Samuti puudub informatsioon, et X.X. oleks pärast talle etteheidetavaid episoodide pannud toime kuritegusid, millest omakorda võib järeldada, et X.X. on senise kriminaalmenetluse käigus saanud aru, et kahtlustuses kirjeldatud käitumine kannatanu suhtes oli lubamatu ning sellist käitumist ei õigusta isegi vaimne murdumine emotsionaalse pingeseisundi laineharjal. Sedastatav on kahtlustatava soov edaspidi hoiduda süütegudest ning seadusega vastuollu mitte sattuda. Kuigi Viru Ringkonnaprokuratuuri 30.07.2024 määrusega lõpetati X.X. menetlus kriminaalasjas nr 24233050711 KrMS § 202 alusel ning tolles kriminaalasjas oli menetluse esemeks kehaline väärkohtlemine, siis prokuratuuri hinnangul jääb riigi reageering käesoleva kriminaalasja kohtusse saatmise kaudu sedavõrd abstraktseks, et ei võimalda tajuda kahtlustataval enda antisotsiaalse käitumise tegelikku mõju ega tagajärgi.

Prokurör on seisukohal, et olukorras, kus X.X. on soov käituda edaspidi õiguskuulekalt, on õiguskuulekale käitumisele suunamist võimalik saavutada ka muude vahenditega kui karistamisega. Kannatanu X.X. on soovinud lähenemiskeelu kohaldamist kahtlustatava suhtes, mistõttu antud meede peaks tagama selle, et kahtlustatav enam kannatanut ei tülitä.

Prokurör pöörab siinkohal tähelepanu sellele, et kriminaalmenetluse lõpetamine otstarbekuse kaalutlusel ei tähenda seda, et kahtlustatav on käitunud õiguspäraselt. Prokuröri hinnangul ei saa sellist menetluse lõpetamist käsitleda ka kui avalikkusele signaali saatmisena, et selliseid tegusid võib toime panna. Vastupidi, lõpetades menetluse KrMS § 202 alusel, asub riik seisukohale, et kahtlustatava käitumises on olemas kõik kuriteo tunnused, lihtsalt selle hukkamõistu väljendamiseks, ülekohtu heastamiseks ja kahtlustatava edaspidise õiguskuuleka käitumise tagamiseks ei ole kriminaalkaristus kõige tõhusam vahend.

Eeltoodu alusel ja juhindudes KrMS § 202 lg-st 7 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 26233001171 menetlus kahtlustatava X.X. suhtes.
2. Määratud kohustuse liik:

2.1. KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel on X.X. kohustatud kuni 11.09.2027 (k.a) mitte lähenema kannatanule avalikes kohtades (tänaval, kauplustes, toidlustus- ja kultuuriasutustes), avalikel üritustel ning muudes kannatanu viibimiskohtades lähemale kui 20 meetrit

ning suhelda kannatanuga nendes kohtades; läheneda kannatanu elukohale aadressil X Narva linn lähemale kui 50 meetrit; võtta kannatanuga ühendust erinevate sidevahendite, sealhulgas telefoni, interneti, posti, suhtlusportaalide, e-posti kaudu; läheneda kannatanu töökohale X OÜ aadressil X, Narva linn lähemale kui 30 meetrit; kannatanuga juhuslikul kohtumisel on kahtlustatav kohustatud kannatanut kõnetamata viivitamatult eemalduma kannatanust vähemalt 20 meetri kaugusele; võtta kannatanuga ühendust kolmandate isikute kaudu, välja arvatud juristi/advokaadi kaudu tsiviilvaidluste lahendamiseks.

2.2. KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel on X.X. kohustatud hoiduma uue samaliigilise kuriteo toimepanemisest. Kohustuse täitmise tähtajaks määrata 11.09.2027.

4. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: Tõkendit ei ole kohaldatud. Oli kahtlustavana kinnipeetud 02.09.2026 – 03.09.2026.

5. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: salvestised (kõned häirekeskusele, vormikaamera salvestis), jäävad KrMS § 126 lg 3 p 1 alusel prokuratuuri infossüsteemi.

6. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: 03.09.2026 X.X. kogutud andmed jätta riiklikesse registritesse.

7. Kriminaalmenetluse kulud: Puuduvad.

8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kannatanule X.X. ning anda kahtlustatavale X.X. kätte allkirja vastu.

9. Kannatanu esindajal on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.

10. Toimingus osaleb tõlk, kes on KrMS § 161 lõike 6 kohaselt kohustatud tõlkima kõik menetlustoimingusse puutuva täpselt ja täielikult ning hoidma saladuses talle tõlkimisel teatavaks saanud andmeid. Teda on hoiatatud, et oma ülesannetest alusetu keeldumise ja teadvalt valesti tõlkimise eest vastutab ta KarS §-de 318 ja 321 järgi.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Alina Paadik

Mina, X.X., olen kätte saanud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia, olen kriminaalmenetluse lõpetamisega ja mulle määratud kohustusega nõus. Mulle on selgitatud, et kriminaalasja toimik jääb Viru Ringkonnaprokuratuuri kuni kohustuste täitmiseni. Mulle on arusaadav, et kui ma ei täida määratud tähtaja jooksul mulle pandud kohustust, uuendab prokurör KrMS § 202 lg 6 ja 7 alusel kriminaalmenetluse.

(nimi, allkiri, kuupäev)

Irina Ogurova
tõlk